

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Назаренко С. М., Акімов О. Є., Костенко В. О., Закоłodна О. Е.,
Борисенко В. В.

*Полтавський державний медичний університет,
м. Полтава, Україна
sn9675905@gmail.com*

Вступ. Патологічна фізіологія займає одне з провідних місць в системі науково-теоретичної підготовки лікаря та належить до базових медико-біологічних дисциплін, котрі завершують теоретичний етап підготовки майбутнього лікаря і формують його лікарське мислення та цілісний науковий світогляд. Її основне завдання полягає в освоєнні студентами знань про особливості перебігу процесів життєдіяльності у хворому організмі та встановленні загальних закономірностей етіології, розвитку, перебігу та можливих результатів патологічних процесів і процесів саногенезу, формуванні цілісних поглядів лікаря на сутність патологічного процесу і його динаміки. Патологічна фізіологія, як будь-яка фундаментальна дисципліна, в зв'язку з постійною динамікою та розвитком нових науково-теоретичних поглядів, має постійно розвиватись та вдосконалюватись.

Мета. В роботі представлені сучасні тенденції розвитку патологічної фізіології та підходи до вдосконалення її викладання в медичних університетах. Обговорюються шляхи їх вирішення з урахуванням власного багаторічного досвіду викладання.

Обговорення. Одним із можливих напрямків вдосконалення викладання предмета є, на нашу думку, міжкафедральна інтеграція педагогічного процесу в здійсненні вивчення студентами основних питань загальної патології із суміжними кафедрами, що ведуть викладання на другому та третьому курсі. Колективом кафедри регулярно проводиться методична робота з корекції робочих програм викладання патологічної фізіології на всіх факультетах, з урахуванням можливості інтеграції навчального процесу з такими кафедрами, як біологічна хімія фармакологія, патоморфологія, мікробіологія, загальна хірургія, пропедевтика внутрішніх хвороб. Даний методологічний підхід до викладання сприяє більш повному та системному засвоєнню матеріалу майбутніми лікарями та науковцями, дозволяє не тільки повноцінно засвоїти основні положення навчального матеріалу дисципліни, закладені у навчальній програмі, оцінити їх значущість для розуміння питань, що стоять перед практичною ланкою охорони здоров'я, але й організувати мислення студентів на глибоке розуміння досліджуваних ними теоретичних та практичних проблем. Така інтеграція викладання по вертикалі допомагає студентам набувати наступних знань та вмінь на досить міцній теоретичній основі. Це сприяє формуванню базових елементів клінічного мислення для застосування загальнобіологічного підходу до вирішення проблем того чи іншого виду патології людини.

Нерозривно пов'язаним із інтеграцією викладання у медичному університеті є гуманізація процесу навчання майбутніх лікарів. Ця проблема становить значиму частину діяльності всіх викладачів з розробки методологічних проблем медицини, прогнозування можливих напрямків розвитку медицини. Це особливо важливо на сучасному етапі, тому що цей розвиток вимагає не тільки наявності потужної матеріальної бази, а також сучасних теоретичних установок, концептуального обґрунтування завдань, які належить вирішувати. У зв'язку з цим нами розглядається на різних етапах педагогічного процесу актуальність безпосередньої ролі та значення нашого предмета як об'єкта побудови медичної теорії. На практичних заняттях та лекціях постійно розглядається гуманістичний, соціальний та економічний аспекти формування поглядів на патологію людського організму, взаємозв'язок філософських та медичних знань при вирішенні питань, що стосуються патології людини. Сюди нами відносяться загальномедичне обґрунтування здоров'я, хвороби, причинності та таких понять як біль, передхвороба, зв'язок соматичного і психічного, одужання та ін. Враховуючи тенденції до підвищення технізації медицини та спеціалізації лікарської діяльності, сучасній медицині загрожує небезпека втратити з поля зору хворого, як основного об'єкта, з яким взаємодіє лікар. Це може бути компенсовано формуванням перспективного шляху у медичній освіті – підготовкою сімейного лікаря. У зв'язку з цим гуманістичні засади підготовки майбутніх фахівців повинні пронизувати зміст усіх предметів, яким навчають студентів. І основним предметом, що вводить їх у цю сферу, продовжує сприяти формуванню науково–теоретичного фундаменту лікарських знань, є патологічна фізіологія. Тому участь нашого предмета у процесі набуття студентами лікарських знань та умінь має ще більш розширюватися, поглиблюватися та знаходити форми застосування.

Висновок. Викладання патологічної фізіології для студентів у Полтавському державному медичному університеті постійно удосконалюється з метою відповідності сучасним вимогам як медичної науки, так і вищої медичної освіти. Для оптимізації навчання, як показує багаторічний досвід колективу кафедри патологічної фізіології, доцільним є поєднання принципів інтеграції та гуманізації в освітньому процесі.

Ключові слова. Патологічна фізіологія, навчальний процес, інтеграція, гуманізація.